

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

รายงานการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมผู้รายงานได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 242 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 31 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random) เนื่องจากผู้รายงานได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มนี้ อีกทั้งมีนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ไม่แตกต่างกันมากนัก

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบแผนการศึกษาแบบ One Group Pretest Posttest Design (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 250) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนที่ใช้ในการศึกษา (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 250)

Pretest	Treatment	Posttest
O_1	X	O_2

O ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
X	แทน	การทดลอง
O ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย

เล่มที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่ง

เล่มที่ 3 เรื่อง กฎหมายอาญา

เล่มที่ 4 เรื่อง กฎหมายอื่นที่สำคัญ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก แบบตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือตอบเกินหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน จำนวน 40 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้รายงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1.4 ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ และวิธีสร้างชุดการเรียนรู้

1.5 สร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วนำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วุฒิการศึกษา ปธ.6, พม. พ.ธ.บ., M.A. (Political) Science, Ph.D (Political Science) รัฐประศาสนศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1.5.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วุฒิการศึกษา Doctor of Philosophy in Education (Ph.D. in Education)

1.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ ปราณี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วุฒิการศึกษา ค.บ. สังคมศึกษา วิทยาลัยครูนครสวรรค์ กศ.ม. การวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กศ.ด. การวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.5.4 ดร.เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 วุฒิการศึกษา ค.บ. ประวัติศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ ศศ.ม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กศ.ด. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.5.5 นายชนะ ทานะวงศ์ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต (ท.4) สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ วุฒิการศึกษา กศ.บ. เอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กศ.ม. สถิติวิจัย และวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.6 นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษา พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปทดลองใช้ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงโดยมีการทดลองตามลำดับดังนี้

ครั้งที่ 1 การทดลองแบบเดี่ยว ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปทดลองกับนักเรียน 3 คน โดยสุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนดี 1 คน ผลการเรียน ปานกลาง 1 คน และผลการเรียนอ่อน 1 คน โดยดูจากแบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสตรี นครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยชี้แจงจุดประสงค์และวิธีการทำกิจกรรม ก่อนการทดลอง ขณะทดลอง ผู้รายงานสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษา พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.58 / 70.00 แล้วจดบันทึกข้อบกพร่องที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อขอข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ทดลอง ครั้งที่ 2 (ภาคผนวก ง ตารางที่ 11 หน้า 135)

ครั้งที่ 2 การทดลองแบบกลุ่ม ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 10 คน โดยสุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนดี 3 คน ผลการเรียนปานกลาง 4 คน และผลการเรียนอ่อน 3 คน โดยดูจากแบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่ซ้ำกันกับนักเรียนที่ทดลองครั้งที่ 1 โดยชี้แจงจุดประสงค์และวิธีการทำกิจกรรมก่อนการทดลอง ขณะทดลอง ผู้รายงานสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88 / 76.50 แล้วจัดบันทึกข้อบกพร่องที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อขอข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ทดลองครั้งที่ 3 (ภาคผนวก ง ตารางที่ 12 หน้า 136)

ครั้งที่ 3 การทดลองภาคสนาม ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน ทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้จนครบทุกเล่มและทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เพื่อศึกษาหาความยากง่ายของชุดการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ เมื่อผู้รายงานซักถามนักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ดี สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ได้ถูกต้อง และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ให้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน รูปเล่มมีสีสันสวยงาม ตัวหนังสือชัดเจน อ่านง่าย พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.02 / 79.83 จากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อขอข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (ภาคผนวก ง ตารางที่ 13 หน้า 137)

1.7 นำชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ปรับปรุงแก้ไขฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 31คน (ภาคผนวก จ ตารางที่ 14 หน้า 139-140)

1.8 จัดทำคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

มาใช้สอนแล้วหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและปริมาณเนื้อหาในกิจกรรม

1.9 นำคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง แล้วจึงนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้รายงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวิธีการเขียนข้อสอบของ สมนึก ภัททิยธนี (2552 : 97) พิชิต ฤทธิ์จัญญู (2552 : 97) และบุญชม ศรีสะอาด (2554 : 59-61)

2.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำมากำหนดลักษณะของข้อสอบและสร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย (Multiple Choice) ชนิดเลือกตอบ แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ ประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเลือกข้อทดสอบที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นข้อทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ซึ่งได้คัดเลือกข้อทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (ภาคผนวก ค ตารางที่ 6 หน้า 113 - 114)

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อใดถูกให้ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน รวมคะแนนของแต่ละคนแล้วนำมาวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อเพื่อหาค่าความยาก (P) ได้ค่าความยากตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และคัดเลือกค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่เหมาะสมได้จำนวน 40 ข้อ (ภาคผนวก ค ตารางที่ 7 หน้า 115 - 122)

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับก่อนจะนำไปใช้ทดลองโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน แบบทดสอบที่นำมาใช้เก็บข้อมูลมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 (ภาคผนวก ค ตารางที่ 8 หน้า 123 - 130)

2.5 พิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 10 ข้อ ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดิม เพื่อพิจารณาให้ถูกต้องและเหมาะสม ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วนำข้อบกพร่องมาแก้ไขตามคำแนะนำ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 107) รายละเอียดดังนี้ (ภาคผนวก ค ตารางที่ 9 หน้า 131)

ระดับคะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับคะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ระดับคะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับคะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ระดับคะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 (ภาคผนวก ค ตารางที่ 10 หน้า 132 - 133)

3.5 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 31 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมาย นำรู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมผู้รายงานใช้สอนในชั่วโมงปกติ โดยสอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมไปในหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้รายงานสร้างขึ้น เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ
3. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
4. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน 40 ข้อ
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
6. สอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนหลังจากเรียนแล้ว จำนวน 10 ข้อ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ของสูตร E_1/E_2
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนซึ่งได้รับการสอน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการทดสอบค่าสถิติที (t-test Dependent Sample)
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ส31101 สังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายตามเกณฑ์ของ John W. Best (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 107) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
ระดับคะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับคะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence) หรือ IOC ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยาม
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 53)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
n	แทน	จำนวนในข้อมูลนั้น

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543 : 53)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$$\frac{(\sum X)^2}{N} \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง}$$

$$N \quad \text{แทน} \quad \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

3. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

3.1 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

สูตรที่ 1 หาประสิทธิภาพของกระบวนการ

$$E_1 = \frac{\left[\frac{\sum X}{N} \right]}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการตอบคำถาม ในทุกใบกิจกรรม
N	แทน	จำนวนนักเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของการตอบคำถามในทุกใบกิจกรรม

สูตรที่ 2 หาประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$E_2 = \frac{\left[\frac{\sum F}{N} \right]}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ หลังเรียนที่นักเรียนทุกคนทำได้
N	แทน	จำนวนนักเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

4. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยแทนค่าตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardsin's Method) ซึ่งสูตรดังนี้ (ชิตชนก เจริญเชาว์, 2543 : 202)

$$r(KR-20) = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	$r(KR-20)$	แทน	ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณจากสูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน
	k	แทน	จำนวนแบบทดสอบทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำแบบทดสอบผ่านแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำแบบทดสอบไม่ผ่านแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

4.2 การหาค่าความยากของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีสูตรดังนี้
(เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2543 : 218)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

4.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีสูตรดังนี้
(เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2543 : 202)

$$r = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

5. สถิติที่ใช้อ้างอิง ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ โดยใช้ค่า t-test แบบมีความสัมพันธ์กันแบบ Dependent Sample ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้สูตร (บุญชุม ศรีสะอาด, 2554 : 148)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างระหว่างคู่คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

6. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้สูตร (บุญชุม ศรีสะอาด, 2554 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อคำถามรายข้อ (Item Score variance)
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนรวมทั้งฉบับของแบบสอบถาม ความพึงพอใจ (Total score variance)